

สรุปผลการศึกษาและข้อเสนอแนะ

สรุปผลการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่ออธิบายสถานการณ์เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของงานห้องคลอด โรงพยาบาลลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ มีการรวบรวมข้อมูลมากกว่าหนึ่งวิธีประกอบด้วยการศึกษาจากเอกสารข้อมูลสารสนเทศ การสัมภาษณ์รายบุคคล และการประชุมกลุ่มเพื่อระดมสมอง กลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจงจากทีมคณะกรรมการการบริหารความเสี่ยงของโรงพยาบาล หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล โรงพยาบาลลับแล และพนักงานประจำห้องคลอด จำนวน 5 คน และพยาบาลวิชาชีพของงานห้องคลอด และงานห้องอุบัติเหตุฉุกเฉิน จำนวน 8 คน ทำการศึกษาระหว่างเดือน พฤษภาคม ถึงเดือน มิถุนายน 2554

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ แนวคำถามสำหรับสัมภาษณ์รายบุคคลและสำหรับการประชุมกลุ่มเพื่อระดมสมอง ลักษณะแนวคำถามเป็นแบบกึ่งโครงสร้าง (semi-structured interview) ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากแนวคิดการบริหารความเสี่ยงตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง 4 ขั้นตอนของ อนุวัฒน์ สุขหุตกุล (2543ก) ตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้วยการหาความตรงเชิงเนื้อหาโดยผู้ทรงคุณวุฒิทางการพยาบาลจำนวน 3 ท่าน พร้อมแก้ไขปรับปรุงตามข้อเสนอแนะ ผู้ศึกษารวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์และการประชุมกลุ่มระดมสมองด้วยตนเอง โดยกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างจากจากทีมคณะกรรมการการบริหารความเสี่ยงของโรงพยาบาล หัวหน้ากลุ่มการพยาบาลและพนักงานประจำห้องคลอดเป็นสัมภาษณ์รายบุคคลและกลุ่มพยาบาลพยาบาลวิชาชีพปฏิบัติงานห้องคลอดและงานอุบัติเหตุฉุกเฉินเป็นการประชุมกลุ่มเพื่อระดมสมอง แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (content analysis)

ผลการศึกษา

การกำหนดนโยบาย การสื่อสารนโยบายและการรับทราบนโยบายการบริหารความเสี่ยงพบว่า โรงพยาบาลลับแลมีการกำหนดนโยบายการบริหารความเสี่ยงภายใต้ความรับผิดชอบของคณะกรรมการบริหารความเสี่ยงของโรงพยาบาล มีการสื่อสารนโยบายไปยังบุคลากรทุกระดับ

ของโรงพยาบาลทางเว็บไซต์ของโรงพยาบาล ระบบสารสนเทศของโรงพยาบาล การตีพิมพ์ที่บอร์ดประชาสัมพันธ์ การประชุมคณะกรรมการบริหารของโรงพยาบาล การประชุมของทีมนำคุณภาพ และการประชุมประจำเดือน สำหรับกลุ่มการพยาบาลและงานห้องคลอดได้มีการกำหนดนโยบายด้านการบริหารความเสี่ยงสอดคล้องกับนโยบายความเสี่ยงของโรงพยาบาล ได้มีการสื่อสารนโยบายความเสี่ยงของกลุ่มการพยาบาลไปยังบุคลากรพยาบาลทุกระดับทางการประชุมคณะกรรมการบริหารของกลุ่มการพยาบาล การประชุมประจำเดือนของกลุ่มการพยาบาล ส่วนงานห้องคลอดหัวหน้างานและพยาบาลวิชาชีพที่เป็นตัวแทนคณะกรรมการความเสี่ยงของโรงพยาบาลได้มีการสื่อสารนโยบายความเสี่ยงให้กับเจ้าหน้าที่ในห้องคลอดรับทราบทางการประชุมประจำเดือนของห้องคลอด การรับส่งเวร สมุดบันทึกการรับส่งเวร และแฟ้มเก็บเอกสารความเสี่ยงในห้องคลอด

การดำเนินการบริหารความเสี่ยงของงานห้องคลอด โรงพยาบาลลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้ 1) การค้นหาความเสี่ยงด้วยการเรียนรู้จากประสบการณ์ของบุคคล การทบทวนเวชระเบียนผู้ป่วย การรายงานเหตุการณ์เกือบพลาดและการรายงานอุบัติการณ์ 2) การประเมินหรือวิเคราะห์ความเสี่ยงได้มีการควบคุมความเสี่ยง ได้แก่ การแก้ไขเหตุการณ์เบื้องต้น การประเมินความรุนแรงของเหตุการณ์ การวิเคราะห์สาเหตุของเหตุการณ์ และการจัดทำแฟ้มบัญชีรายการความเสี่ยง 3) การดำเนินการจัดการความเสี่ยงใช้กลยุทธ์การป้องกันความเสี่ยง ได้แก่ การกำหนดผู้รับผิดชอบงานความเสี่ยงของงานห้องคลอด การจัดทำมาตรการความเสี่ยงที่เกิดขึ้นความเสี่ยงที่เกิดขึ้น การสื่อสารข้อมูลการจัดการความเสี่ยง และการลดความเสี่ยงได้แก่ การแก้ไขในหน่วยงาน และการแก้ไขครอบคลุมสายงาน และ 4) การประเมินผลโดยการติดตามตัวชี้วัดความเสี่ยง และการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากร สำหรับปัญหาที่เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงงานห้องคลอดโรงพยาบาลลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ประกอบด้วย 1) การรายงานอุบัติการณ์ลดลง 2) การประเมินความรุนแรงของความเสี่ยงไม่ถูกต้อง 3) แนวปฏิบัติการป้องกันความเสี่ยงไม่ครอบคลุม 4) ความรู้เกี่ยวกับการใช้เครื่องมือเพื่อพัฒนาคุณภาพไม่พอเพียง 5) การไม่ปฏิบัติตามแนวปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย 6) การสื่อสารไม่พอเพียง และ 7) การติดตามประเมินผลยังไม่ครอบคลุมตัวชี้วัดคุณภาพ

แนวทางในการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงที่ได้จากการศึกษาคือ 1) การพัฒนากลยุทธ์ในการกระตุ้นให้บุคลากรพยาบาลเขียนรายงานอุบัติการณ์ ได้แก่ การให้หัวหน้าหน่วยงานหรือตัวแทนของทีมความเสี่ยงคอยกระตุ้นให้ผู้ปฏิบัติเขียนรายงานอุบัติการณ์ การใช้เกณฑ์ประเมินความเสี่ยงเป็นตัวชี้วัดระดับบุคคล การสร้างทัศนคติเชิงบวกต่อการรายงานอุบัติการณ์ การจัดเพิ่มพูนความรู้ในการเขียนรายงานอุบัติการณ์ และการสร้างแรงจูงใจด้วยการให้รางวัล 2) การจัดทำแนวปฏิบัติการป้องกันความเสี่ยงให้ครอบคลุม 3) การให้ความรู้แก่บุคลากรพยาบาลเกี่ยวกับความรุนแรงของความเสี่ยงและการใช้เครื่องมือเพื่อพัฒนาคุณภาพ 4) การกระตุ้นให้บุคลากรพยาบาลปฏิบัติตามแนว

ปฏิบัติเพื่อความปลอดภัยของผู้ป่วย 5) การพัฒนาการสื่อสารภายในหน่วยงาน และ 6) การมอบหมายให้บุคลากรพยาบาลติดตามประเมินผลตัวชี้วัดคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้

จากผลการศึกษาครั้งนี้ พบว่า การดำเนินงานตามกระบวนการบริหารความเสี่ยง งานห้องคลอด โรงพยาบาลลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ ยังบรรลุเป้าหมายได้ไม่เต็มที่ เนื่องจากมีปัญหาในขั้นตอนการดำเนินงานบางประการ ซึ่งผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการนำผลการศึกษาไปใช้ในแต่ละขั้นตอน ดังนี้

1. การค้นหาความเสี่ยง ควรเพิ่มการค้นหาความเสี่ยง ได้แก่ การทบทวนจากคำร้องเรียนจากผู้รับบริการ จากการสำรวจความพึงพอใจ การเรียนรู้จากผู้ร่วมงานนอกหน่วยงาน การเรียนรู้จากเอกสารวิชาการและเพิ่มนโยบายในการรายงานอุบัติการณ์โดยใช้วิธีการเชิงบวกมากขึ้นเช่น การสร้างความตระหนักในการเขียนรายงานอุบัติการณ์ เพื่อปรับปรุงแก้ไขระบบการทำงานร่วมกับการสร้างวัฒนธรรมการเขียนรายงานอุบัติการณ์ โดยให้ผู้เกี่ยวข้องรู้สึกละอายและไม่ถูกคุกคามหรือไม่ถูกลงโทษ

2. การประเมินหรือการวิเคราะห์ความเสี่ยง ให้ความรู้แก่บุคลากรพยาบาลและส่งเสริมการเรียนรู้ภายในห้องคลอดเช่น การยกตัวอย่างอุบัติการณ์ที่เกิดขึ้นให้ทุกคนร่วมแสดงความคิดเห็น จะทำให้บุคลากรพยาบาลมีส่วนร่วมในการประเมินหรือวิเคราะห์ความรุนแรง

3. การดำเนินการจัดการความเสี่ยง

3.1 ควรส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพผู้รับผิดชอบงานความเสี่ยงได้รับการอบรมความรู้เกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยง เพื่อจะสามารถนำความรู้ ทักษะมาถ่ายทอดให้กับบุคลากรห้องคลอดได้ เกิดการเรียนรู้ร่วมกัน ส่งผลให้การจัดการความเสี่ยงมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

3.2 ควรมีการทบทวนมาตรการป้องกันความเสี่ยงที่เกิดขึ้นกับผู้รับบริการที่ทันสมัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ

3.3 บุคลากรทุกระดับของงานห้องคลอดควรได้รับการศึกษาเพิ่มเติมเกี่ยวกับเครื่องมือเพื่อพัฒนาคุณภาพในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ แผนภูมิพาเรโต, การค้นหาปัจจัยที่เป็นรากเหง้าของปัญหา, การย้อนรอยคุณภาพทางคลินิก และเครื่องมือการค้นหาความเสี่ยงจากเหตุการณ์ไม่พึงประสงค์ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงกระบวนการดูแลผู้รับบริการให้ได้รับความปลอดภัย

4. การประเมินผล ควรมีการทบทวนตัวชี้วัดคุณภาพของหน่วยงานและติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง เพื่อนำไปสู่การวางแผนการจัดการเพื่อหามาตรการป้องกันไม่ให้เกิดความเสี่ยงซ้ำ

ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาครั้งนี้ ทำให้ทราบถึงปัญหาในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงของงานห้องคลอด โรงพยาบาลลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการบริหารความเสี่ยงให้มีประสิทธิภาพ ผู้ศึกษามีข้อเสนอแนะในการศึกษาเพิ่มเติมดังนี้

1. ควรทำการศึกษาให้ครบทุกหน่วยบริการพยาบาลของโรงพยาบาลลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ สามารถมองเห็นภาพรวมของการบริหารความเสี่ยงงานการพยาบาลได้ชัดเจนขึ้น ส่งผลให้มีการพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงของโรงพยาบาล กลุ่มการพยาบาลและหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
2. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการบริหารความเสี่ยงตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพในห้องคลอด ซึ่งผลการศึกษาจะช่วยในการนำข้อมูลที่ได้มาพัฒนาระบบบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพมากขึ้น
3. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนารูปแบบการบริหารความเสี่ยงของงานห้องคลอด เพื่อจะได้นำมาจัดทำเป็นมาตรฐานในการปฏิบัติของบุคลากรทางพยาบาล
4. ควรทำการศึกษาเกี่ยวกับการประเมินผลการใช้เครื่องมือเพื่อพัฒนาคุณภาพในการบริหารความเสี่ยงของงานห้องคลอด เพื่อจะช่วยให้การดำเนินงานจัดการความเสี่ยงของงานห้องคลอดมีประสิทธิภาพมากขึ้น